

לונדון, 9.2.46

(17)

סולח יקרה -

באחי הנה אמש באווירון מפרים, לאחר שהייתי
כשבוע ימים בגרמניה וימים אחדים בצרפת. האווירון כצופה
לפולין נחצב בוורשו זמן רב לרגל מזג האוויר הרע (השנה
יש סערות וסופות מושכות וחזקות באופן יוצא מן הכלל,
ואפילו מהלך האניות נדחה לעתים קרובות), ונחברר לי שלא
אוכל לנסוע לפולין. לא אם אהיה מוכן לבזבז על כך עוד כמה
שבועות ולא אוכל לשוב לארץ לפני סתו, ומשום כך החלטתי
לוחר על נסיעתי לפולין.

בגרמניה מצאתי מצב שונה בהרבה מזה שהיה שם
לפני שלושה חדשים, בימי בקורי הראשון. אייזנהאויז וראש
המטה שלו סמים הלכו ושבנו לאמריקא, ועם הליכתם חל שנוי
רב במזג-האוויר הפוליטי. אייזנהאויז היה איש גדול והיה
לו יחס אנושי ונבון לבעיה הפליטים היהודים. גם עוזרו
סמים הצטיין בהגינות רבה ובאינטלקט עמוק. ליורשיהם חסרים
כנראה שני הדברים גם יחד. בינתיים נחרבה מספר היהודים במחנות,
כי הגיעו אלפים ורובות חדשים מפולין וממחנות, וחנאי השכון
נעשו יותר רעים, וגם שאלח ההזנה נעשתה יותר קשה. אולם לשכחתי
מצאתי שהמצב אינו כל כך רע כמו שהיארתי לעצמי על-פי סיפוריו
של השופט ריפקינד בשעה שהיה בארץ, אם כי הפעם לא ביקרתי
במחנות אבל ראיתי אנשים מתרבת מחנות ונחברר לי שהמצב אינו

מדאיג כלל וכלל. גם הפחד שהיה לי שסוגרים את הגבולות ולא יתנו ליהודים נוספים להכנס - נחברר לי שלפי שעה הוא פחד שווא. עוד בהיותי בלונדון קיבלתי ידיעה מושינגטון שלא יפריעו ליהודים להכנס לאזור האמריקני, ובפרנקפורט ראיתי פקודה שאיסור-הכניסה אינו חל על יהודים. אמנם יתכן שבעוד ^(מא) חודש יסגרו את הגבולות גם ליהודים, אבל בינתיים באים מפולין ומהונגריה. עם רבוי היהודים מפולין נחרבו גם הסכסוכים. כשהייתי בגרמניה בפעם הראשונה נחארגנה הסתדרות ציונית מאוחדת וגם חנוכה נוער אחידה בשם "נוער חלוצי מאוחד" או בקיצור נחם. השומר הצעיר מפולין פילג את החנוכה והקים בגרמניה נוער נפרד משלו. בעקבותיו הלכו אנשי סיעה ב' והקימו נוער נפרד משלהם בשם "דרור" (אם כי הם נזהרים מלהודות שזה נוער של סיעה ב', ומדברים רק בשם הקבוץ המאוחד). סצד מנהלי נחם נעשו בינתיים שגיאות אחדות ביחסם למחפירים (גם הרוויזיונים ים הלכו בעקבות השומר הצעיר ונחסדרו והקימו חנוכה ביחר נפרדת), וניהנה על-ידי-כך חואנה להשומר הצעיר להתריע על אפליה. ברחתי את הדברים בנקום, ^(מא) וגם נפגשתי עם אנשי השומר הצעיר, הרוויזיוניסטים, דרור וכמובן עם הסוכז הציוני ונחברר לי שחלק מטענות הש"צ והאחרים הן בדויות, וחלק מהן מופרזות, ושוב נוכחתי עד כמה הפילוגים מויקים ומשחיתים ואין להם כל טמץ על הצדקה וגם נעשו לא לזרי על-פי הרצון של אנשי פולין, אלא על-פי הוראות מסנהיגי הש"צ וסיעתה פה בארץ.

ישובתי - מחוץ לועידה שוודאי קראת עליה בעתונים -

עם החבריה, ולאחר בירורים יסודיים ושיחות שהיו לי גם עם
המתפלגים נחקבלו ההנחות הבאות אשר יוגשו לוועידת נח"ם
שתתכנס במחצית השנייה של פברוארי בגרמניה :

א) תנועת נח"ם מכריזה על חובת הכשרה תקלאית
של שנתיים לכל קיבוצי העליה של נח"ם, והיא חובעת מהסתדרות
הציונית ומהסתדרות העובדים להטיל חובה זו על כל קיבוצי
העליה מהגולה ועל כל קיבוצי הנוער הארצישראלי.

ב) נח"ם חובעת מהמוסדות המיישבים ומהסתדרות
בארץ לקבוע משטר חלוקה צודק של העליה החלוצית לכל חלקיה
וורסיה בלא יוצא מן הכלל (בין זו שסוגרת לפרע ובין זו
שאינה) בין משקי העבודה החקלאיים בארץ לפי צרכי ההתישבות
ומפעלי הכיבוש.

ג) כל עוד חלוקה זו לא תיקבע ע"י המוסדות
המוסמכים בארץ ישלח נח"ם את חבריו וקיבוציו לכל משקי ההתישבות -
הפתוחים לכל הזרמים החלוציים, וגם ישתתף ביצירת קיבוצים
וגופים התישבותיים חדשים, מחוץ מגמה ברורה ונאמנה להביא לידי :

1) איחוד התנועה הקבוצית,

2) הגברת השיחוף והעזרה ההדדית בין כל סוגי

ההתישבות העובדת לכל צורותיה,

3) איחוד פועלי חלוצי מקיף גם בשטח ההסתדרותי וגם

בשטח הפלגתי הפוליטי.

(ד) נח"ם מברך את החלטת ההסת' על הקמת חלוץ אהיר,
ורוש ששליחי ההסתדרות להיות נאמנים להחלטת זו להלכה ולמעשה.

(ה) חנועת נח"ם פונה בחביעה להסתדרות הציונית,
להסתדרות העובדים וכנו כן לתנועת החלוץ והנוער הציוני בכל
הארצות להקים בכל ארץ נוער חלוצי מאוחד, אשר ישא בעם, בישוב
ובתנועת הפועלים את דגל האחדות היהודית-הציונית ואחדות-
הפועלים החלוצית, ויעמוד בכוח נעורים חלוצי מגשים בפני
מגמות הפילוג והפירוד, המחלישות את התנועה הציונית, הישוב,
מעמד הפועלים והכוח החלוצי ההתישבותי בארץ".

על פי הצעתי החליטו בגרמניה להקים ועדים

קואורדינטיביים בין נח"ם ובין השה"צ, דרור וביתר לעניני (17)
הכשרה ועליה, וגם ועד שקלים שישתתפו בו הארגונים הנפרדים,
אולם ידרשו שהתנועה הציונית תכיר בהסתדרות ציונית אחידה
ובנוער חלוצי מאוחד, ואני הבטחתי להגן על דרישה זו בהנהלה
הציונית ובוועד הפועל של ההסתדרות.

במינכן ובפרנקפורט נפגשתי עם חברים שבאו מאבסטרית,

ציחיה, פולין והונגריה ושמעתי דו"ח מפורט על ארצות אלו.

באזור האמריקני באבסטרית (אבסטרית בגרמניה מחולקת לארבעה

אזורים: רוסי, אנגלי, אמריקני וצרפתי) נמצאים כשש אלפים
פליטים. בלינץ 2,300, בבר-גסטין 1,250, השאר במקומות שונים.
חיים בתנאים לא רעים. באזור הבריטי יש כאלף איש, היו כאלפיים

אבל רבים ברחו לאזור האמריקני. הפליטים האלה רובם פולנים,
מיעוטם הונגלים. בלינץ יש בית-ספר עברי ל-170 ילד (עד גיל 12),

יש קבוצים גורדוניה, חש"צ, דרור, איחוד פולני, פרטיונים,
ביחר ועוד ההזונה היא טובה, גם הנאי חשכון טובים. יש שעורי
קרב לבוגרים, אך אין ספרים וחומר למוד. גם בורים חסרים.
אחדים מהטליטים אינם ציונים, אבל הרוב המכריע הם ציונים,
וכל חברי הועד הנבחרים הם ציונים. יש יחסים טובים עם השלטונות
האבסטרס העוזרים בהכשרה.

בווינה עצמה יש כ-4.000 יהודים אבסטרס (זה כל
מה שנשאר ממאתים אלף יהודי ווינה), כמעט כולם זקנים, בלי
ילדים, בחלקם נשואי-הערובת, רובם מתבוללים, מחכים לקבל חזרה
את רכושם, נידונים לכליה גמורה. רק 120 איש נמצאים בגיל
פרודוקטיבי. בס"ה נשארו רק כ-80 ילד. ואף-על-פי-כן הוקם (צ. 10)
סניף חלוץ, קטן אמנם, של 20 חבר, כולם ילידי אבסטרס, ויש
עוד רזרבה של 20 קרובים לחלוץ - עד עכשיו לא החזירו שום
רכוש יהודי, וכנראה אין סיכוי להחזרתו, המפלגה הסלכת היא
אנטישמית והצבור הגוי בכללו הוא אנטישמי, עוד יותר משהיה
מקודם.

מפולין יש בריחה לאבסטרס, לגרמניה, לאיטליה.
פוגרומים אינם פוסקים, והממשלה אינה מוכשרה וגם אינה רוצה
כל כך להגן על היהודים. בכלל שוררת בפולין אנרכיה, וכמובן
שהקרבות הראשונים הם יהודים.
(בגרמניה נודע לי שבתו של ישעיה מלודו כבר יצאה
ונמצאה בדרך לבווריה. נחתי הוראות לדאוג לה).
בהונגריה המצב איום. בבודפשט נשארו כמאה אלף יהודים,

מהם חצאי יהודים ומשומדים. בערי השדה כששים או שמונים אלף (2: 7) יהודים. המצב איום, רעב, אנרציה, שוד. מספרים על הצבא הרוסי דברים איומים. אם חלק מזה בלבד הוא אמת - חרי זה מחריד: שודדים, מכים, מאנסים נשים ברחובות, גונבים. רוב היהודים רוצים לברוח. בבודפשט עצמה כאלפים ציונים, הרוצים ללכת לארץ. בזמן האחרון החלו לברוח - לאיטליה, לגרמניה, לאבסטרסה - בורחים ילדים ובוגרים. לצערי הציונים, החלוצים מפולגים ומפורדים וגם השליחים מהארץ אינם פועלים יחד, וכל אחד דואג ל"חנוהו" ולקלייזל שלו.

בבואי הנה אמש מצאתי את עמוס בחדרי. הזמנתי הבוקר את קונין שיבוא לבקר אותי בדיקה מעולה, והוא יהיה פה אחרי הצהרים. הרגשתי העצמית היא טובה, אבל עליו עוד (2: 7) לחזור לליורפול לבדיקה בבית החולים.

אני עומד לשוב לארץ בסוף השבוע הבא, לאחר שאפגוש פה עם כמה אנשים ואסדר דברים אחדים עם חברים שריכים להגיע מהארץ.

את החליפה שרצית - אי-אפשר היה להשיג מוכנה, והיה צורך להזמין אותה לפי המספרים שנחת לי, ההזמנה נקטחה, וכשהיא תגמר חשלת לך מפרים ע"י חברים שיסעו לארץ. אבל זה ימשך שבועות אחדים. את שתי הבלוזות קניתי. גם כמפות בשבילך ובשביל רננה.

שלום ליריב עסנואל וגאולה.

נשיקות

דוד